

NORSJÖ KOMMUN

RIKTLINJER FÖR SERVERINGSTILLSTÅND

Antagna av kommunfullmäktige
2006-06-13

Inledning

Grunderna för alkoholpolitiken har fastställts av Sveriges riksdag. Målet är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. I den *nationella handlingsplanen* som antogs av riksdagen februari 2001 för 2001 - 2005 slås fast att målet för samhällets alkoholpolitik ska vara att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Handlingsplanen lade fast grundvalarna för en alkoholpolitik som på sikt förväntas leda till minskad alkoholkonsumtion och begränsade alkoholskador.

Handlingsplanen för 2006 -2010 innehåller ett nytt övergripande mål för alkoholpolitiken:

- *Att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar.*

Alkohol är en av de mest avgörande faktorerna för människors ohälsa. Den nationella folkhälsopolitiken ska bidra till att förebygga alkoholmissbruk genom ett samordnat arbete på alla nivåer i samhället.

Alkohollagen (1994:1738) och dess kommentarer utgör grunden för bedömning av serveringstillstånd. Lagen reglerar bestämmelserna om var, när och hur servering av alkoholdrycker får ske. Enligt förarbeten till alkohollagen (AL) kan kommunen i alkoholpolitiska program ange vilka allmänna kriterier som kommunen avser att tillämpa vid bedömningen av om en servering kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter till ledning för personer som avser att ansöka om serveringstillstånd. Ett avslag på en ansökan om tillstånd måste dock i första hand motiveras utifrån de kriterier för serveringstillstånd som gäller enligt alkohollagen (AL), d.v.s. antingen med hänvisning till den sökanden, serveringslokalen eller med hänsyn till att alkoholpolitiska olägenheter kan befaras uppstå genom den tilltänkta serveringen. Skälen för bedömningen måste preciseras i beslutet. Ibland ingår svåra avväganden vid tillståndsprövningen där olika intressen ställs mot varandra.

Alkohollagstiftningen har dock tillkommit för att begränsa alkoholens skadeverkningar och är i första hand en skyddslagstiftning.

I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska skall den alkoholpolitiska hänsynen ha företräde.

Alkohollagen med kommentarer finns publicerade som "Handbok Alkohollagen" på Folkhälsoinstitutets hemsida: www.fhi.se eller www.norsjo.se (socialtjänst)

Norsjö kommun har dock möjlighet att, inom alkohollagens ram utforma riktlinjer för tillståndsgivningen på alkoholområdet. Där kan och bör anges vilka kriterier kommunen avser att tillämpa vid bedömningen av om en servering kan medföra alkoholpolitiska olägenheter.

1. Kunskapskrav

Alkohollagen föreskriver att tillståndsmyndigheten ska pröva den sökandes lämplighet (7 kap. 7 § AL) det vill säga sökandes vandel, ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt. Med omständigheter i övrigt avses kunskaper i alkohollagstiftningen. Sökanden ska i samband med ansökan om permanenta serveringstillstånd visa att han har dokumenterad kunskap i alkohollagstiftningen, det vill säga betyg efter avslutad utbildning eller intyg om examination med godkänt resultat, tentamensbevis. Undantag kan, efter särskild prövning, medges sökanden som tidigare haft serveringstillstånd. Om godkänt intyg inte uppvisas kan det innebära risk för avslag beträffande ansökan om permanenta serveringstillstånd.

Vid servering till slutna sällskap och vid tillfälliga tillstånd är kunskapskraven i vissa fall lägre enligt Folkhälsoinstitutets kommentar till 7 kap 7 § AL. Här är risken för avslag mindre vid dessa ansökningar.

2. Serveringstider

” Om inte tillståndsmyndigheten beslutar annat får servering av starköl, vin och spritdrycker påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 01.00. Vid prövningen skall sådana olägenheter och risker som avses i 7 kap 9 § särskilt beaktas. Serveringsställe skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång”(6 kap 4 § AL).

I Norsjö kommun gäller att alkohollagens normaltids följs och att endast vid något enstaka tillfälle kan utsträckt serveringstid meddelas och ska prövas i det enskilda fallet. Serveringstid längre än till klockan 02.00 medges ej.

3. Serveringslokaler

Skyddet för ungdomar är av stor betydelse i den svenska alkohollagstiftningen liksom i Norsjö kommuns drogpolitiska program. Sociala hänsyn till skydd för barn och ungdomar ska ges företräde när andra intressen gör sig gällande. Med mindre kontaktytor mellan ungdoms verksamhet och alkoholförtäring kan alkoholdebuten fördröjas, vilket innebär att alkoholskador och beroendet minskar.

Kommunens lokaler med ungdomsverksamhet

För de lokaler som kommunen äger, och som i huvudsak nyttjas (används) för barn och/eller ungdomsverksamhet i kommunal regi eller med kommunalt stöd, skall stor restriktivitet råda vad gäller nyttjande av lokalerna för arrangemang där alkohol förtärs. Vid brister i efterlevnad kan hyresgäst/arrangör stängas av från vidare förhyrning av lokalen tillfälligt eller tills vidare. Kommunens fritidsgård och skolor skall inte ges serveringstillstånd.

Övriga lokaler

Lokaler som i huvudsak nyttjas för barn- och/eller ungdomsverksamhet skall restriktivitet råda för medgivande av serveringstillstånd.

Lokaler i närhet av fritidsgård och annan ungdomsverksamhet

Serveringstillstånd bör inte meddelas för serveringsställen som ligger i omedelbar närhet av fritidsgård eller annan ungdomsverksamhet.

4. Idrott

Idrott, alkohol och droger hör inte ihop. Vid tillståndsprövning i samband med idrottsliga evenemang bör särskilt beaktas att eventuell alkoholservering inte inkräktar på denna grundläggande alkoholpolitiska värdering. Många idrottsevenemang har förutom unga idrottsutövare, även en ung publik.

Idrottsanläggningar

I idrotts- eller liknande anläggningar bör tillstånd avseende alkoholservering till allmänheten ej ges i samband med bedrivande av huvudaktiviteten sport eller idrott. Stor återhållsamhet gäller ifråga om tillstånd i samband med idrottsevenemang. I de fall då undantag från detta medges, utgår tillståndsprövningen från intentionerna i alkohollagen. ”Det bör dock tydliggöras att det självfallet inte kan komma ifråga att tillåta alkoholservering till idrottspublik på läktare, utan att det ska vara frågan om restaurang i avgränsad del av idrottsanläggningen.”

Idrottsevenemang

Serveringstillstånd till allmänheten bör ej ges i samband med bedrivande av huvudaktiviteten sport eller idrott. Med direkt samband menas att alkoholserveringen bör vara skild i tid och/eller geografiskt från idrottsevenemanget.

5. Tillfälliga tillstånd till allmänheten (lokala evenemang, festivaler)

Tillfälliga tillstånd till allmänheten kan bli aktuella i samband med festivaler och evenemang. Det kan vara evenemang med i huvudsak lokal anknytning, men även nationella och internationella sammankomster kan förekomma. Minst två lagade maträtter skall finnas för servering under hela serveringstiden. Tillstånd kan endast komma ifråga för servering av starköl och/eller vin. Tillstånd för servering av spritdrycker lämnas inte. Alkoholserveringen ska ingå i ett evenemang, där andra begivenheter sätts i förgrunden. Kravet på att minst två lagade maträtter skall finnas för servering innebär att om detta inte tillgodoses kan det bli avslag på ansökan.

6. Handläggningstider

Stadigvarande tillstånd till allmänheten	3 månader
Ändring i befintligt tillstånd	2 månader
Tillfälligt tillstånd till allmänheten	1-2 månader
Slutna sällskap, stadigvarande tillstånd	3 månader
Tillfälligt tillstånd till slutna sällskap	2-3 veckor
Vid konkursförvaltning	7 dagar

För samtliga tider är handläggningstiden beräknad från och med den dag då kompletta handlingar inkommit.

7. Ansöknings- och tillsynsavgifter

Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen får även ta ut avgift för tillsynen. Kommunen skall ha kostnadstäckning för tillsynen enligt kommunallagens självkostnadsprincip.

Ansökningsavgiften ska vara betald innan handläggningen påbörjas.

Taxa för tillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen fr.o.m. 2006-01-01

Ansökningsavgifter:

Ny ansökning/permanenta	6 000 kr
Ansökan om utvidgade tillstånd	3 000 kr
Utökad serveringstid	3 000 kr
Tillfälliga tillstånd till allmänheten	4 000 kr
Tillfälliga tillstånd till slutna sällskap	700 kr

Tillsynsavgifter

Fast avgift/år:	1 000 kr
-----------------	----------

Rörlig avgift bygger på omsättningen av alkoholförsäljningen

50 000 kr	1 000 kr
50 001 – 100 000 kr	2 000 kr
100 001 – 250 000 kr	3 000 kr
250 001 – 500 000 kr	4 000 kr
500 001 – 1 000 000 kr	5 000 kr
1 000 001 – 1 500 000 kr	6 000 kr
1 500 001 – 2 000 000 kr	7 000 kr
2 000 001 – 3 000 000 kr	9 000 kr
3 000 001 – 4 000 000 kr	11 000 kr
4 000 001 –	13 000 kr
Folköl	1 000 kr

Bilaga

Lagrum för alkoholpolitiska riktlinjer

7 kap. 9 § alkohollagen (1994:1738)

Om servering kan medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, får serveringstillstånd vägras även om kraven i 7 och 8 §§ är uppfyllda.

Folkhälsoinstitutets kommentar

Kommentarerna bygger till stor del på vad som sägs i prop. 1994/95:89 sid 58, 61 f och 105 f. Jämför även med vad som sägs i prop.2000/01:20 bl.a. på sidorna 26 f, 38 f och 43 ff.

Allmänt

Kommunen kan vägra att meddela ge tillstånd även om kriterierna för tillstånd i 7 kap.7 och 8 §§ är uppfyllda. Detta kan ske om serveringen befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt. Det finns ingen generell ”rätt” att få serveringstillstånd. Vid varje prövning av ett nytt tillstånd och vid varje väsentlig utökning av verksamheten i en befintlig restaurang, skall tillståndsmyndigheten beakta risken för att alkoholpolitiska olägenheter kan uppstå.

Kommunala alkoholpolitiska program

Tillståndsprövningen skall baseras på objektiva, tydliga och i lag, förordning eller Myndighetsföreskrifter fastställda kriterier, se prop. 1994/95 sid. 55. Det skall vara möjligt att i förväg bedöma om det går att få ett tillstånd. Kommunerna har dock möjlighet att, inom alkohollagens ram, utforma alkoholpolitiska program med riktlinjer för tillståndsgivningen på alkoholområdet. Där kan och bör anges vilka kriterier kommunen avser att tillämpa vid bedömningen av om en servering kan medföra alkoholpolitiska olägenheter. Kommunerna har härigenom getts en viss möjlighet att styra utvecklingen på serveringsområdet.

I prop.1994/95:89 sid. 106 framhålls att ”det ska vara möjligt för en kommun att förhindra restaurangetablering med servering av alkoholdrycker i särskilt känsliga områden, såsom i närhet skolor, ungdomsgårdar eller där många ungdomar annars brukar samlas.”

Alkoholpolitiska olägenheter

Exempel på förhållanden som kan behandlas i kommunalpolitiska program är:

- Serveringstider
- Restaurangers inriktning (till exempel etableringsprinciper vad gäller renodlade matrestauranger, restauranger med nöjesverksamhet eller restauranger som vänder sig till ungdomar etc.)
- Restaurangtäthet (när det blir fråga om överetableringar)
- Närhet till idrotts- eller nöjesanläggningar
- Hur ungdomar skall skyddas
- Etablering i närheten av trafikleder
- Etablering i områden med känd missbruksproblematik eller hög brottsbelastning
- Restaurangetablering i bostadsområden.

Utredning

Som konstaterats ovan kan tillstånd vägras redan vid farhågor om att alkoholpolitiska olägenheter skall uppstå. Det kvarstår dock att det redovisas vilka olägenheter det är frågan om. Dessutom måste tillståndsmyndigheten ange grunden för att olägenheter är att befara, till exempel sakförhållanden i närområdet (se ovan), om sålunda polismyndigheten befarar att en restaurangetablering innebär risk för störningar för närboende bör detta tillmätas stor betydelse. Tillståndsmyndigheten måste dock i varje enskilt ärende göra en egen bedömning och motivera varje beslut utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Enbart en hänvisning till kommunala riktlinjer är alltså inte tillräckligt.